

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 328/2024-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Viktória Hellenbart advokátska kancelária s.r.o., Martina Rázusa 146/23, Lučenec, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/20/2022 z 26. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo/20/2022 z 26. apríla 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo/20/2022 z 26. apríla 2023 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **799,36 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania v jej trestnej veci. Takisto žiada ústavný súd o zrušenie označeného rozhodnutia a vrátenie jej veci všeobecnému súdu na ďalšie konanie a tiež o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola rozsudkom Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/75/2017 z 2. októbra 2019 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) v spojení

s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/15/2020 z 22. júna 2021 (ďalej len „druhostupňový rozsudok“) uznaná vinnou zo spáchania trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorý bol zároveň podmienene odložený, a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku bola poškodená obchodná spoločnosť odkázaná s nárokom na náhradu škody na civilné konanie. V zmysle výrokovej časti prvostupňového rozsudku okresného súdu sťažovateľka ako konateľka špecifikovanej obchodnej spoločnosti v mene tejto spoločnosti ako predávajúceho podpísala kúpnu zmluvu s kupujúcim, ktorej predmetom boli špecifikované nehnuteľnosti, pričom bola v zmysle nej po jej podpise povinná prevziať hotovosť vo výške špecifikovanej kúpnej ceny, túto však v skutočnosti vôbec neprevzala a do obchodnej spoločnosti nevložila, a to i napriek tomu, že prevzatie kúpnej ceny kupujúcemu potvrdila podpisom na príjmovom a výdavkovom doklade, kde takýmto konaním vedome porušila § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka o povinnosti konateľov obchodných spoločností, a spôsobila svojim konaním dotknutej obchodnej spoločnosti škodu vo výške nie menej ako bola stanovená výška kúpnej ceny. O dovolaní sťažovateľky, ktoré podala proti druhostupňovému rozsudku krajského súdu, rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1Tdo/20/2022 z 26. apríla 2023 (ďalej len „namietané rozhodnutie“), ktorým ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka dôvodí, že najvyšší súd zasiahol namietaným rozhodnutím do jej práva na spravodlivý proces, keďže svoje rozhodnutie, ktorým odmietol jej dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, odôvodnil spôsobom, ktorý je v rozpore so zmyslom a účelom právnych noriem. V rámci svojej argumentácie objasňuje, že podané dovolanie oprela o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keď namietala nesprávne právne posúdenie veci zo strany konajúcich súdov. Výklad, ktorý zvolil najvyšší súd pri odmietnutí jej dovolania, sťažovateľka považuje za ústavne neudržateľný. Je toho názoru, že najvyšší súd v namietanom rozhodnutí vymedzil svoje prieskumné právomoci extrémne zužujúco, keď nesprávnu aplikáciu právnej normy na zistený skutkový stav obrátene vyložil ako námietku nesprávne zisteného skutkového stavu. Konkretizuje, že jej námietka ústavne neudržateľného výkladu sa týkala § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona vymedzujúceho skutkovú podstatu dotknutého trestného činu, kde podľa jej vyjadrenia týkajúceho sa základného pojmového znaku trestného činu, resp. jeho špeciálneho subjektu, orgány činné v trestnom konaní vztiahli povinnosti zákonom uložené výlučne konateľovi spoločnosti aj na osobu, ktorá v čase spáchania skutku popísaného v skutkovej vete (30. júla 2009) konateľom v skutočnosti nebola (valnému zhromaždeniu obchodnej spoločnosti bolo už 22. júla 2009 predložené vzdanie sa funkcie konateľky, čím funkcia sťažovateľky zanikla), a to len z toho dôvodu, že sa domnievala, že koná ako konateľka (o zániku funkcie bola oboznámená novou konateľkou až 20. augusta 2009), a tiež z dôvodu, že zápis v príslušnom registri o zmene v osobe konateľa bol voči tretím osobám účinný neskôr, po uskutočnení právneho úkonu, a to i napriek tomu, že domnelý konateľ mal porušiť povinnosti nie voči tretím osobám, ale voči spoločnosti, za ktorú bez právneho dôvodu konal. Námietka ústavnej neudržateľnosti výkladu dotknutých ustanovení Trestného zákona sa podľa sťažovateľky týka aj ďalšieho pojmového znaku vymedzeného trestného činu, a to jeho objektívnej stránky, pri ktorej sa pre naplnenie skutkovej

podstaty vyžaduje spôsobenie malej škody a v prípade kvalifikovanej skutkovej podstaty (ktorá bola ustálená v prípade sťažovateľky) spôsobenie škody veľkého rozsahu. Sťažovateľka v tomto smere vychádza z primárnej argumentácie a uvádza, že k podpisu kúpnej zmluvy došlo zo strany osoby, ktorá v skutočnosti nemala oprávnenie v mene predávajúcej obchodnej spoločnosti konať a zaväzovať ju, pričom aj súdy v trestnom konaní boli povinné prihliadať na absolútnu neplatnosť takéhoto právneho úkonu z úradnej povinnosti. Podľa sťažovateľky je záver o tom, že spôsobila škodu najmenej vo výške dohodnutej kúpnej ceny, nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, keďže podľa jej vyjadrenia absolútne neplatný právny úkon nevyvoláva obligačné účinky a nemôže vyvolať ani vecnoprávne účinky. Poškodená spoločnosť teda o vlastnícke právo k nehnuteľnosti neprišla, čo platí aj napriek tomu, že kupujúci bol na základe uvedeného neplatného právneho úkonu na liste vlastníctva zapísaný (údaje uvedené v katastri nehnuteľnosti sú totiž hodnoverné a záväzné len dovtedy, kým sa nepreukáže opak). Sťažovateľka uzatvára argumentáciu v tejto časti uvádzajúc, že ak súd odsudzuje páchatel'a podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty k prísnejšiemu trestu odňatia slobody, je ústavne neudržateľný výklad zníženej procesnej zodpovednosti súdu za čo najpresnejšie zistenie výšky škody v adhéznom konaní s odvolaním sa na civilné sporové konanie, v ktorom sa môžu poškodení domáhať jej nahradenia v inak stanovenej výške.

III.

Vyjadrenia najvyššieho súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

4. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 328/2024-16 z 18. júna 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu. V súvislosti s vecným prerokovaním ústavnej sťažnosti ústavný súd vyzval 1. júla 2024 najvyšší súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke ústavnej sťažnosti. Na výzvu ústavného súdu reagovala podpredsedníčka najvyššieho súdu podaním č. k. KP 3/2024-268 z 8. júla 2024, v ktorom predložila vyjadrenie predsedu dotknutého senátu najvyššieho súdu (ďalej len „predseda senátu“) sp. zn. Tpj 89/2024 z 3. júla 2024. Obsahom vyjadrenia je citácia relevantnej judikatúry najvyššieho súdu a tiež časti odôvodnenia namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu, pričom s odkazom na takto prezentované odôvodnenie predseda senátu konštatuje, že sťažovateľke bolo zo strany najvyššieho súdu náležite vysvetlené, z akého dôvodu boli jej námietky vyhodnotené ako námietky skutkové, teda námietky vzťahujúce sa na správnosť a úplnosť zisteného skutku, a nie ako námietky týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia skutku. Najvyšší súd je toho názoru, že nie je pravdivé tvrdenie sťažovateľky o tom, že konajúce súdy nižšieho stupňa nedospelí pri svojich skutkových zisteniach k záveru, že sťažovateľka bola v čase podpisu kúpnej zmluvy konateľkou spoločnosti, pretože ho vyvracia skutková veta rozsudku, ktorá je pre dovolací súd kľúčová, resp. je kľúčové v nej uvedené ustálenie skutku, pričom v skutkovej vete prvostupňového rozsudku je jednoznačne vyjadrené, že obvinená sa obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona dopustila ako konateľka obchodnej spoločnosti, pričom týmto skutkovým záverom je dovolací súd viazaný a nemôže ho pri rozhodovaní o dovolaní skúmať ani meniť. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky týkajúce sa otázky určenia výšky škody ako pojmového znaku skutkovej podstaty dotknutého trestného činu, najvyšší súd zastáva názor, že sa s nimi v namietanom rozhodnutí vysporiadal, keď ich vyhodnotil tiež ako námietky

skutkového charakteru, pretože smerujú k posudzovaniu správnosti výšky škody, ktorú konajúce súdy ustálili v skutkovej vete rozsudku. Najvyšší súd svoje vyjadrenie uzavrel konštatovaním, že ústavná sťažnosť sťažovateľky nie je dôvodná, a preto navrhol ústavnému súdu, aby jej nevyhovel.

III.2. Replika sťažovateľky:

5. Sťažovateľka sa k stanovisku najvyššieho súdu vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 14. augusta 2024, pričom v ňom zotrvala na dôvodoch podanej ústavnej sťažnosti a uviedla, že sa z argumentácie najvyššieho súdu javí, ako keby sa zaoberal právnym posúdením zisteného skutku izolovane od vykonaného dokazovania. Argumentuje, že skutok nemôže byť trestným činom len preto, že je tak naformulovaný v skutkovej vete, hoci sa jeho spáchanie vykonaným dokazovaním nepreukázalo a tento nedostatok sa preklenie právnym posúdením, ktorým sa rozšíri trestná zodpovednosť aj na osoby, ktoré ju podľa Trestného zákona nemajú. Podľa jej názoru pri skutkovom zistení súdov, že nebola v rozhodnom čase konateľkou spoločnosti, malo nasledovať oslobodenie spod obžaloby. Ďalej dôvodí, že sa najvyšší súd otázke posúdenia vzniku škody ako osobitného znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty venoval iba okrajovo, pričom podľa jej mienky v takom prípade nie je možné ustálenie výšky spôsobenej škody ponechať na civilné sporové konanie.

6. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je námietka porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu v jej trestnej veci, keď podľa mienky sťažovateľky najvyšší súd pri posúdení ňou uplatneného dovolacieho dôvodu zdôvodnil odmietnutie dovolania spôsobom, ktorý odporuje zmyslu a účelu aplikovaných právnych noriem, teda ústavne neudržateľným spôsobom. Podľa názoru sťažovateľky v jej prípade, keď ako dovolací dôvod uplatnila námietku podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda namietala nesprávne právne posúdenie alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, najvyšší súd túto námietku nesprávnej aplikácie právnej normy na skutkový stav obrátene vyložil ako námietku nesprávne zisteného skutkového stavu.

8. Najvyšší súd v odôvodnení namietaného rozhodnutia konštatoval, že námietky sťažovateľky, v rámci ktorých poukazovala na to, že dôkazy preukázali, že v čase, keď mala skutok spáchať už objektívne, v zmysle úpravy obsiahnutej v Obchodnom zákonníku regulujúcej zánik funkcie konateľ'a nebola konateľkou dotknutej obchodnej spoločnosti a nemala teda postavenie špeciálneho subjektu, ktoré vyžaduje § 237 ods. 1 Trestného zákona, predstavujú argumentáciu skutkového charakteru. V nadväznosti na to uviedol, že je preň záväzné znenie skutku, z ktorého vyplýva, že spáchala trestný čin ako konateľka, pričom predmetom dovolacieho prieskumu s poukazom

na sťažovateľkou uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť už len správnosť právneho posúdenia skutku ustáleného v skutkovej vete rozhodnutia súdmi prvého a druhého stupňa.

9. Najvyšší súd sa takisto vyjadril k námietkam sťažovateľky, v rámci ktorých spochybňovala správnosť záverov konajúcich súdov vo vzťahu k výroku o odkázaní poškodenej spoločnosti s nárokom na náhradu škody postupom podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku na civilné konanie. Vysvetlil, že postup podľa citovaného ustanovenia Trestného poriadku je logický a zodpovedá spravodlivému usporiadaniu práv a povinností subjektov trestného konania vo fáze po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej aj v takej situácii, ak priznaniu nároku na náhradu škody v trestnom konaní bráni prekážka spočívajúca v prebiehajúcom civilnom sporovom konaní, keďže zákonodarca nijak postup podľa citovaného ustanovenia Trestného poriadku nepodmieňuje právoplatným skončením civilného sporového konania na podklade civilnej žaloby a na takýto postup postačuje len podanie takejto žaloby na príslušný civilný súd. Pokračoval a uviedol, že skutková veta prvostupňového rozsudku okresného súdu obsahuje obligatórny znak skutkovej podstaty príslušného trestného činu, ktorým je porušenie povinnosti ustanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom konkretizované ako vedomé porušenie § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka. V tomto smere tiež odkázal ako na vecne správne na odôvodnenie prvostupňového rozsudku okresného súdu, ktorý v závere odôvodnenia svojho rozhodnutia objasnil, že poškodená obchodná spoločnosť si uplatnila nárok na náhradu škody v dvoch alternatívach. V prvej alternatíve v prípade vrátenia nehnuteľností do jej vlastníctva si uplatnila nárok na náhradu škody spôsobenú devastáciou majetku, obmedzením užívania predmetu sporu a nákladmi na vedenie sporu. V druhej alternatíve, v prípade nevrátenia nehnuteľností do jej vlastníctva, si uplatnila nárok na náhradu škody spočívajúcej v adekvátnej predpokladanej cene nehnuteľnosti a úroku za príslušné obdobie nezaplatenia hodnoty objektu. Podľa vyjadrenia okresného súdu poškodenej spoločnosti nebolo zrejmé, či jej bude alebo nebude objekt vrátený, preto výšku škody interpolovala (stanovila priesečníkom) medzi alternatívou prvou a druhou a takto vyčíslila škodu v špecifikovanej výške. Okresný súd vzhľadom na uvedené konštatoval, že je výška uplatneného nároku na náhradu škody zo strany poškodenej spoločnosti nejednoznačná a najmä nie je preukázaný spôsob jej výpočtu, preto je odôvodnený postup podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku. Výsledky vykonaného dokazovania podľa okresného súdu neposkytovali podklad na to, aby riadne uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom mohol byť poškodenej spoločnosti priznaný a doplnenie dokazovania by aj s ohľadom na doterajšiu dĺžku trestného konania neprichádzalo do úvahy, a to aj vzhľadom na to, že v aktuálnej dobe sú vedené civilné sporové konania, ktorých predmetom je určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom inkriminovanej kúpnej zmluvy a nie je jednoznačne preukázaný ich výsledok, keďže nie sú právoplatne skončené. Najvyšší súd zdôraznil, že v trestnej veci sťažovateľky niet sporu o tom, aká je hodnota minimálne stanovenej výšky spôsobenej škody a nejednoznačným je podľa neho výsledok civilných sporových konaní, ktorých predmetom je okrem iného aj rozhodovanie o žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom inkriminovanej kúpnej zmluvy a v čase rozhodovania o podanom odvolaní sťažovateľky neboli preukázateľne právoplatne skončené. Podľa najvyššieho súdu podstata (došlo k spôsobeniu škodového následku najmenej v uvedenej výške) jednoznačne vyplýva jednak z výrokovvej časti prvostupňového rozsudku okresného súdu a tiež z odôvodnenia rozhodnutí oboch konajúcich súdov. Týmto nie je podľa najvyššieho súdu dotknutý záver,

že precizovanie výšky škody by celkom zrejme presiahlo potreby trestného konania a jeho základný účel vyjadrený v § 1 Trestného poriadku. Záver konajúcich súdov o postupe podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku tak najvyšší súd považoval za vecne správny a zároveň nijako nespochybňujúci prijatý záver o výške spôsobenej škody.

10. Z obsahu odôvodnenia namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že tento sa pri posúdení dovolacej argumentácie v rámci sťažovateľkou formulovaného dovolacieho dôvodu obmedzil na obsah skutkovej vety prvostupňového rozsudku, dôvodiac, že je preň kľúčovým ustálenie skutku v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu, pričom v nej opísanému skutkovému stavu zodpovedá právna kvalifikácia – posúdenie konania obvinenej ako obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, keďže použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

11. Ústavný súd v prvom rade vo vzťahu k obsahu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý bol v sťažovateľkinej veci „v hre“, poukazuje na judikatúru samotného najvyššieho súdu, v zmysle ktorej hmotnoprávnym pochybením súdu, ktoré môže naplniť dotknutý dovolací dôvod, je aj nesprávne aplikovanie iných hmotnoprávných ustanovení, a to okrem ustanovení Trestného zákona (napríklad ustanovení o okolnostiach vylučujúcich protiprávnosť a pod.) aj ustanovení hmotnoprávných predpisov, ako je napr. Občiansky zákonník či Obchodný zákonník, pokiaľ majú priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 17/2018 z 21. augusta 2018).

12. V okolnostiach sťažovateľkinej veci je celkom zřejmé, že takýmto hmotnoprávnym ustanovením, ktoré malo vplyv na právne posúdenie skutku (pričom jeho aplikácia, resp. v prvom rade interpretácia predstavovala vlastne predbežnú otázku, ktorú bolo potrebné primárne zodpovedať), boli príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka normujúce povinnosti súvisiace s funkciou konateľa obchodnej spoločnosti. Dotknutá skutková podstata trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa ustanovení § 237 Trestného zákona totiž predstavuje tzv. blanketovú skutkovú podstatu, ktorá vyjadruje svoje znaky nielen vlastným opisom, ale je k nej pridaná aj blanketa odkazujúca na iné všeobecne záväzné právne predpisy normujúce povinnosti subjektov súvisiace s opatrovaním alebo spravovaním cudzieho majetku.

13. Riešeniu predbežnej otázky vo veci sťažovateľky tak zodpovedala interpretácia dotknutých ustanovení Obchodného zákonníka normujúcich povinnosti štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti pri opatrovaní a spravovaní jej majetku, konkrétne povinnosti prislúchajúce subjektu vo funkcii konateľa obchodnej spoločnosti obsiahnuté v príslušných ustanoveniach Obchodného zákonníka. Ťažiskovou bola teda právna (interpretačná) otázka, či konanie sťažovateľky predstavovalo porušenie niektorej z katalógu vymedzených povinností, resp. či možno povinnosť, ktorej porušenie by zodpovedalo vymedzenému konaniu sťažovateľky kladenému jej za vinu, z niektorého z ustanovení Obchodného zákonníka vyvodiť. Išlo tak o interpretáciu relevantných ustanovení Obchodného zákonníka.

14. Je tak celkom jednoznačné, že vo veci sťažovateľky, pokiaľ išlo o prezentovanú dovoláciu argumentáciu sústredenú na tvrdenie, že v čase skutku už nebola konateľkou dotknutej obchodnej spoločnosti, nešlo o hodnotenie výsledkov dokazovania. V skutočnosti išlo o interpretáciu

a následnú aplikáciu ustanovení hmotnoprávneho predpisu (Obchodného zákonníka) majúcich priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku z titulu existencie blanketovej skutkovej podstaty odkazujúcej v okolnostiach prípadu sťažovateľky na príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka normujúce povinnosti vyplývajúce z konateľskej funkcie v obchodnej spoločnosti.

15. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka v rámci formulovaného dovolacieho dôvodu uplatnila priliehavú argumentáciu o nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia – v podstate išlo o príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka regulujúce povinnosti týkajúce sa správy a opatrovania majetku obchodnej spoločnosti v súvislosti s konateľskou funkciou – na ktoré odkazovala blanketou ustanovení § 237 Trestného zákona, ktorú nastolenú otázku bol najvyšší súd povinný zodpovedať. Najvyšší súd však s odkazom na tvrdenie, že argumentácia sťažovateľky predstavuje námietku skutkových zistení ustálených v skutkovej vete prvostupňového rozsudku, nastolenú otázku odmietol riešiť.

16. Pokiaľ ide o vysporiadanie sa s námietkami sťažovateľky o nesprávnom právnom posúdení v otázke ustálenia spôsobenej škody ako obligatórneho znaku príslušnej skutkovej podstaty, je ústavný súd toho názoru, že je vysvetlenie poskytnuté najvyšším súdom a tiež okresným súdom v prvostupňovom rozsudku logické, vyčerpávajúce a náležité, nijako nepopierajúce zmysel a účel aplikovaných ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku [§ 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a § 288 ods. 1 Trestného poriadku]. V tomto kontexte považuje za vhodné poukázať aj na argumentáciu prezentovanú príslušným prokurátorom k sťažovateľkou podanému dovolaniu, ktorá podľa názoru ústavného súdu výstižne dopĺňa argumentáciu najvyššieho súdu a okresného súdu a túto završuje do podoby absolútne dostatočnej odpovede. Príslušný prokurátor v nej uviedol, že pokiaľ sa sťažovateľka v podanom dovolaní domáhala toho, že obchodnej spoločnosti, ktorú zastupovala, žiadnu škodu nespôsobila, pretože inkriminovaná nehnuteľnosť je naďalej vo vlastníctve spoločnosti, treba povedať, že takýto stav je daný aktuálne, neexistoval však v čase, keď kúpnu zmluvu sťažovateľka uzavrela. Po podpise tejto zmluvy a overení podpisov na notárskom úrade došlo k zmene vlastníckych vzťahov, ktoré boli neskôr validované inými rozhodnutiami súdov v osobitných konaniach. Podpisom kúpnej zmluvy došlo k odňatiu dispozičného práva pôvodného vlastníka (teda poškodenej obchodnej spoločnosti) nakladať s nehnuteľnosťou. Dodal tiež, že suma neuhradenej kúpnej ceny tvorí kvalifikačný znak konania sťažovateľky.

17. Už v minulosti ústavný súd judikoval, že z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Podmienkou je, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

18. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd podmienky na prieskum dovolaním napadnutého rozhodnutia vyložil formalisticky, kde musí ústavný súd odmietnuť stanovisko, ktoré najvyšší súd v namietanom rozhodnutí formuloval a v ktorom tvrdí, že je oprávnený pri posúdení otázky správnosti právneho posúdenia skutku, resp. správnosti použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia v tom-ktorom konkrétnom prípade obmedziť sa výlučne na obsah skutkovej vety rozsudku a ignorovať skutkové zistenia jasne prezentované v odôvodnení súdneho rozhodnutia. Pokiaľ by bolo takéto stanovisko prijaté za správne, v praxi by, v teoretickej rovine, mohli byť v dovolacom konaní aprobované aj extrémne excesy, keď by napr. vykonaným dokazovaním ustálené čiastkové skutkové zistenia obsiahnuté v odôvodnení súdneho rozhodnutia jednoznačne hovorili o spôsobiť následku smrti pri súčasne zistenom úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví (nie smrť), čo zodpovedá právnej kvalifikácii zabitia, avšak v skutkovej vete rozsudku by všeobecný súd formuloval skutkový záver o tom, že došlo k úmyselnému usmrteniu obete, čo zodpovedá právnej kvalifikácii vraždy.

19. Zistenia prezentované v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia vedú ústavný súd k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie

20. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti a svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím boli porušené práva alebo slobody, takéto rozhodnutie zruší. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie. V súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie namietaného rozhodnutia a na vrátenie veci najvyššiemu súdu na nové konanie ústavný súd dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel, preto namietané rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu), v ktorom je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí [§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu)].

VI.

Trovy konania

21. Sťažovateľka si uplatnila aj náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastúpením. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Zároveň vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2022, ktorá bola 1 252 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v rokoch 2023. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2023 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky predstavuje 208,67 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 12,52 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje 221,19 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2023, za dva úkony právnych služieb (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) predstavuje 442,38 eur. Pokiaľ ide o úkon právnej služby vykonaný v roku 2024 (vyjadrenie k stanovisku všeobecného súdu), ústavný súd vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2023, ktorá bola 1 373 eur. Odmena

za tento úkon predstavuje 343,25 eur, čo spolu s režijným paušálom (13,73 eur) predstavuje 356,98 eur. Ústavný súd teda priznal sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej sume 799,36 eur (bod 3 výroku nálezu).

22. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu